

Åpenhetsloven

Rapport leverandører og samarbeidspartnere

2023

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING.....	3
2	ÅPENHETSLOVEN.....	3
3	BANKENS RUTINER OG PROSEDYRER FOR HÅNDTERING AV ÅPENHETSLOVEN ...	4
3.1	Styringsdokumenter	4
3.2	Bankens rutiner for håndtering av åpenhetsloven.....	4
3.2.1	Risikoanalyse	4
3.2.2	Risikoanalyse	5
3.2.3	Grundig analyse	5
3.2.4	Videre oppfølging og tiltak.....	5
4	RAPPORT ÅPENHETSLOVEN 2023	6
4.1	Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere	6
4.2	Risikoanalyse	6
4.3	Grundige analyser	7
4.4	Oppfølging og tiltak.....	8
4.5	Oppsummering og vurdering	8
5	RAPPORT RISIKOANALYSE VIRKSOMHETSSTYRING OG KLIMA OG NATUR 2023 ..	8
5.1	Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere	8
5.2	Risikoanalyse	8
5.3	Virksomhetsstyring	9
5.4	Klima og natur	9
5.5	Oppsummering og vurdering	10

1 INNLEDNING

Åpenhetsloven trådte i kraft pr. 01.07.2022

Åpenhetsloven omfatter arbeids- og menneskerettigheter, dvs sosiale forhold, og har virkning på to områder:

- Leverandører og samarbeidspartnere
- Internt i egen organisasjon

Denne rapporten omfatter leverandører og samarbeidspartnere.

Leverandører er selskaper som leverer varer og tjenester til banken som inngår som en del av bankens leveranser til kundene, eksempelvis kredittkort.

Samarbeidspartnere er selskaper som leverer varer og tjenester til banken som ikke inngår som en del av bankens leveranser til kundene, eksempelvis leveranser innen bygg og anlegg

For leverandører omfatter også Åpenhetsloven underleverandører.

Underleverandører er selskaper som leverer varer og innsatsfaktorer til varer og tjenester som leverandøren leverer til banken.

Det er krav til at styret behandler rapport fra Åpenhetsloven, og at rapporten publiseres på bankens hjemmesider. Sentrale elementer i rapporten integreres også i bærekraftsrapporten.

I tillegg til Åpenhetsloven, har banken kartlagt risiko mht virksomhetsstyring og klima og natur hos de samme leverandører og samarbeidspartnere. Bakgrunnen for der dette, er at det er viktig også å arbeide med disse temaene, og ikke bare sosiale forhold som Åpenhetsloven omfatter, hos leverandører og samarbeidspartnere. Resultater fra dette arbeidet fremgår i kapittel 5.

2 ÅPENHETSLOVEN

Åpenhetsloven omfatter arbeids- og menneskerettigheter.

De mest sentrale paragrafer i Åpenhetsloven, er gjengitt under:

Aktsomhetsvurderinger (Aktsomhetsloven § 4)

Det skal utføres aktsomhetsvurderinger av leverandører iht Åpenhetsloven og i tråd med OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper.

Aktsomhetsvurderinger omfatter:

1. Forankre ansvarlighet i virksomhetens retningslinjer.
2. Følge med på gjennomføring og resultater av tiltak etter punkt 3.
3. Iverksette tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser basert på virksomhetens prioriteringer og vurderinger etter punkt 2.
4. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som konsernet enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere.
5. Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere om hvordan negative konsekvenser er håndtert etter punkt 3 og 4.
6. Sørge for eller samarbeide om gjenoppretting eller erstatning der dette er påkrevd.

Aktsomhetsvurderingene skal utføres regelmessig og stå i forhold til virksomhetens størrelse, virksomhetens art, konteksten virksomheten finner sted innenfor, og alvorlighetsgraden av og sannsynligheten for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Redegjøre for aktsomhetsvurderinger (Aktsomhetsloven § 5)

Det skal offentliggjøres en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger som skal omfatte:

1. En generell beskrivelse av virksomheten sin organisering, forretningsområder, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
2. Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger.
3. Opplysninger om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, samt resultat eller forventet resultat av tiltakene.

Redegjørelsen skal oppdateres og offentliggjøres hvert år og ellers ved vesentlige endringer i virksomhetens risikovurderinger.

Informasjonsplikt (Åpenhetsloven § 6 og § 7)

Enhver har ved skriftlig forespørsel rett på informasjon om hvordan virksomheten håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser mht gjennomføring av aktsomhetsloven. Dette omfatter både generell informasjon og informasjon knyttet til en særskilt vare eller tjeneste som virksomheten tilbyr.

Informasjon skal gis skriftlig og være dekkende og forståelig. Informasjonen skal gis innen rimelig tid og senest innen tre uker etter at informasjonskravet er mottatt. Dersom omfanget av informasjon som etterspørres gjør det uforholdsmessig arbeidskrevende å besvare informasjonskravet innen tre uker, skal informasjonen gis innen to måneder etter at kravet er mottatt.

3 BANKENS RUTINER OG PROSEDYRER FOR HÅNDTERING AV ÅPENHETSLOVEN

3.1 Styringsdokumenter

De mest sentrale styringsdokumentene er som følger:

- Policy ansvarlige innkjøp (denne policy)
- Retningslinjer ansvarlige innkjøp (retningslinjer for operasjonisering av «Policy ansvarlige innkjøp»)

Styringsdokumentene ligger på bankens hjemmesider. Øvrige relevante styringsdokumenter vedrørende åpenhetsloven fremgår av Policy ansvarlige innkjøp, punkt 5.2,

<https://www.sor.no/globalassets/organisasjon/barekraft/policy-ansvarlige-innkjop-sparebanken-sor.pdf>

3.2 Bankens rutiner for håndtering av åpenhetsloven

3.2.1 Risikoanalyse

Basert på erfaring og kunnskap om leverandører, bransjen og geografien vi arbeider innenfor i tillegg til konkrete risikobetraktninger, er følgende risiko- og fokusområder identifisert som de mest vesentlige:

Menneskerettigheter:

- Likestilling mellom kjønnene, herunder lik lønn for likt arbeid av lik verdi.
- Ingen diskriminering uansett grunnlag.
- Rett til sosial sikkerhet.
- Ingen barnarbeid.
- Ingen tvangsarbeid.

Arbeidsrettigheter:

- Rett til foreningsfrihet og å organisere seg.
- Gode muligheter for faglig og personlig utvikling.
- Gode og trygge arbeidsforhold, helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen.
- Rimelige begrensninger i arbeidstid.
- Rett til rettferdig lønn, herunder minstelønn.

3.2.2 Risikoanalyse

Det gjennomføres en risikoanalyse av leverandører og samarbeidspartnere basert på følgende kriterier:

1. Leverandører med årlige leveranser > kr. 1.000.000.
Leverandørene skal kartlegges for vesentlige risikoer og risikoklassifiseres. Kartleggingen skal vurdere og avdekke eventuelle faktiske og potensielle negative konsekvenser for risiko eller brudd på grunnleggende arbeids- og menneskerettigheter som bedriften har forårsaket eller bidratt til.
2. Leverandører med årlige leveranser mellom kr. 100.000 og kr. 1.000.000.
Kvalitativ kartlegging av kunder med høy risiko. Øvrige leverandører plasseres i gruppen lav risiko
3. Leverandører med årlige leveranser < kr. 100.000.
Plasseres i gruppen lav risiko, med mindre det er forhold som tilsier at enkeltkunder bør vurderes nærmere basert på bankens skjema for kartlegging av vesentlige risikoer og risikoklassifisering.

Risikoanalyse, herunder av arbeids- og menneskerettigheter, er en analyse som gjennomføres ifm. etablering av avtaler med nye leverandører og samarbeidspartnere.

3.2.3 Grundig analyse

Grundige analyser er en kontinuerlig prosess som vil bli utført med utgangspunkt i risikobasert tilnærming. Det betyr at omfanget av kartlegging og oppfølging tilpasses vurdert risiko samt bankens mulighet for påvirkning.

Utvelgelsen av leverandører som vil bli kontrollert, vil blant annet være basert på risikoanalysen, alvorlighetsgrad, kontraktsverdi, grad av innflytelse mv. Basert på den innledende vurderingen og en utvelgelse av et visst antall leverandører med høy risiko eller et representativt og relevant utvalg, foretas det en grundigere vurdering. I denne vurderingen vurderes den dokumentasjonen som allerede foreligger, i tillegg til at det etterspørres en redegjørelse og ytterligere relevant dokumentasjon fra leverandøren og underleverandører som viser at grunnleggende krav til virksomhetsstyring overholdes. Denne oppfølgingen skjer personlig mellom leverandør og ansvarlig i banken. Det blir kontinuerlig vurdert om det er nødvendig å gjennomføre stikkprøver av øvrige leverandører og forretningsforbindelser.

3.2.4 Videre oppfølging og tiltak

Leverandører som er vurdert å utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på utvalgte risikoområder for virksomhetsstyring, skal følges tett opp og tiltak skal iverksettes.

Leverandører som er vurdert å ikke utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på prioriterte risikoområder for klima og natur, skal følges opp gjennom overvåking og årlige risikoanalyser.

Leverandører som er vurdert å utgjøre vesentlig risiko for potensielle negative konsekvenser eller brudd på utvalgte risiko- fokusområder for virksomhetsstyring, skal følges tett opp for å reparere, redusere eller eliminere risiko.

Sparebanken Sør skal når slike forhold er avdekket hos leverandør:

- Iverksette egnede tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser.

- Følge med på gjennomføring og resultater av tiltak.
- Kommunisere med berørte interessenter og rettighetshavere hvordan negative konsekvenser er håndtert.
- Sørge for eller samarbeide om gjenoppretting og erstatning der dette er påkrevd.

4 RAPPORT ÅPENHETSLOVEN 2023

4.1 Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere

Tabellen under viser omfanget av innkjøp fra leverandører og samarbeidspartnere:

Innkjøp fra Leverandører og samarbeidspartnere	Mill kr	%	Antall
Årlige innkjøp, mill	553	100	1.400
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	446	80,7	51
Leverandører med årlige innkjøp < 1 mill kr	107	19,3	1.341

Leverandørene er hovedsakelig norske leverandører innenfor bransjene:

- IT, data, kommunikasjon og datasystemer
- Forsikring
- Energi
- Banksystemer
- Konsulenter og advokater
- Produkt- og systemleverandører

Disse utgjør ca. 80 % av bankens samlede innkjøp, hvorav kategorien IT, data, kommunikasjon og datasystemer er den desidert største bransjen.

Disse leverandørene og samarbeidspartnere er i stor grad store profesjonelle, nasjonale og noen globale selskaper som har gode systemer og begrenset risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. I tillegg har banken en rekke mindre leverandører innenfor ulike bransjer.

Den største risikoen er hos underleverandører.

4.2 Risikoanalyse

Banken har gjennomført en risikoanalyse av leverandører med årlig omsetning større enn kr. 1. mill.

Tabellen under viser hvilket omfang analysen har ift. totale innkjøp:

Risikoanalyse leverandører	Mill kr	%	Antall
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	446	100	51
Risikoanalyse leverandører > 1 mill kr	446	100	51
Ikke risikoanalyserte leverandører > 1 mill kr	0	0	
Risikoanalyserte leverandører > 1 mill, i % av årlige innkjøp		100	

Analysen omfatter alle leverandører og samarbeidspartnere med innkjøpsvolum større enn kr. 1. mill. Risikoen hos leverandører med innkjøp mindre enn kr. 1. mill, vurderes som lav.

Tabellen under viser resultater fra analysen:

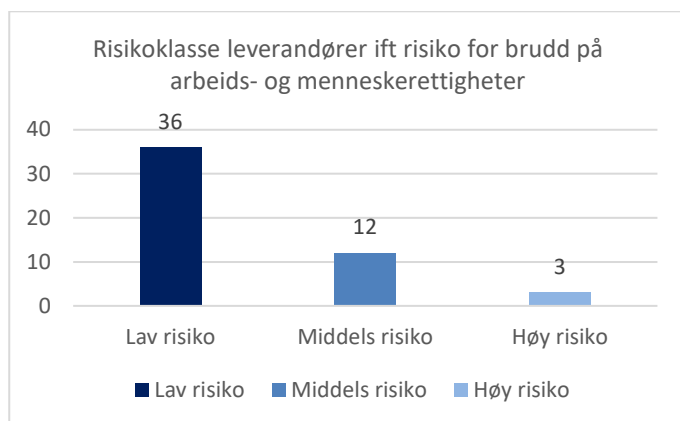
RISIKOANALYSE ARBEIDS- OG MENNESKERETTIGHETER			
Diverse informasjon fra risikoanalysen for arbeids- og menneskerettigheter, (forkortet til A&M)	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter for A&M	45	2	4
Leverandøren har styringssystemer for A&M, eks ISO 45001	29		22
Leverandøren har styringsmål for A&M	34		17
Leverandøren oppgir at de har hatt brudd på A&M	0	0	51
Leverandøren har utenlandske underleverandører	30		21
Leverandøre oppgir at de har kartlagt A&M risiko hos underleverandører	5	15	10
Leverandøren oppgir at underleverandører som har hatt brudd på A&M	0		51

Resultatene bekrefter at våre leverandører i stor grad er store og profesjonelle selskaper som har rutiner og systemer for oppfølging av arbeids- og menneskerettigheter på plass. En stor andel av leverandørene er også omfattet av Åpenhetsloven.

Vi har ikke fått informasjon som tilsier at det har vært brudd på arbeids- og menneskerettigheter i 2023.

Den største risikoen for brudd på arbeids- og menneskerettighetene vurderes å ligge hos underleverandører i risikoutsatte land. Det ligger forbedringspotensialet for våre leverandører i å kartlegge den reelle risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter hos primært utenlandske underleverandører og å dokumentere dette.

Figuren under viser leverandører, (hensyntatt underleverandører), sin vurderte risiko ift. brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Ut fra en totalvurdering har våre leverandører og samarbeidspartnere lav eller middels risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter.

Det er tre leverandører som vi har vurdert til høy risiko. Denne risikoen er primært knyttet til produkter og underleverandører sin geografiske lokalisering.

4.3 Grundige analyser

Med utgangspunkt i risikoanalysen har vi i 2023 utført grundigere analyser av noen leverandører. Det er ikke avdekket forhold som tilsier at risikobildet er endret vesentlig.

Kriterier for utvelgelse er risikobasert, med spesielt fokus på produkt, bransje og underleverandører.

Arbeidet med grundige analyser vil økes fremover.

Det må også påpekes at det er en del leverandører i våre innkjøp som er så små i forhold til nasjonale og spesielt globale innkjøp, at vi har svært liten eller ingen påvirkningskraft. Det er derfor viktig at vi har fokus på leverandører med høyest risiko og som vi har mulighet til å påvirke.

4.4 Oppfølging og tiltak

Det er så langt ikke avdekket brudd på arbeids- og menneskerettigheter som krever oppfølging og tiltak.

4.5 Oppsummering og vurdering

Ut fra en totalvurdering vurderes våre leverandører og samarbeidspartnere å ha en lav til middels risiko for brudd på arbeids- og menneskerettigheter. Det er så langt ikke avdekket noen brudd.

Arbeid med Åpenhetsloven er et kontinuerlig arbeid, og oppfølging og tiltak vil bli løpende vurdert, etter gjennomgang av grundige analyser.

5 RAPPORT RISIKOANALYSE VIRKSOMHETSSTYRING OG KLIMA OG NATUR 2023

5.1 Generell informasjon om leverandører og samarbeidspartnere

Tabellen under viser omfanget av innkjøp fra leverandører og samarbeidspartnere:

Innkjøp fra Leverandører og samarbeidspartnere	Mill kr	%	Antall
Årlige innkjøp, mill	553	100	1.400
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	446	80,7	51
Leverandører med årlige innkjøp < 1 mill kr	107	19,3	1.341

Leverandørene er hovedsakelig norske leverandører innenfor bransjene:

- IT, data, kommunikasjon og datasystemer
- Forsikring
- Energi
- Banksystemer
- Konsulenter og advokater
- Produkt- og systemleverandører

Disse utgjør ca. 80 % av bankens samlede innkjøp, hvorav kategorien IT, data, kommunikasjon og datasystemer er den desidert største bransjen.

Disse leverandørene og samarbeidspartnere er i stor grad store, profesjonelle, nasjonale og noen globale selskaper.

5.2 Risikoanalyse

Banken har gjennomført en innledende risikoanalyse av leverandører med årlig omsetning større enn kr. 1. mill.

Tabellen under viser hvilket omfang analysen har ift totale innkjøp:

Risikoanalyse leverandører	Mill kr	%	Antall
Leverandører med årlige innkjøp > 1 mill kr	446	100	51
Risikoanalyse leverandører > 1 mill kr	446	100	51
Ikke risikoanalyserte leverandører > 1 mill kr	0	0	
Risikoanalyserte leverandører > 1 mill, i % av årlige innkjøp		100	

Analysen omfatter alle leverandører og samarbeidspartnere med årlige leveranser > kr. 1 mill.

Risikoanalysen er basert på å kartlegge leverandørene sine styringssystemer, samt egenvurdering av risiko knyttet til leverandørens og dets underleverandørers risiko mht virksomhetsstyring og klima og natur.

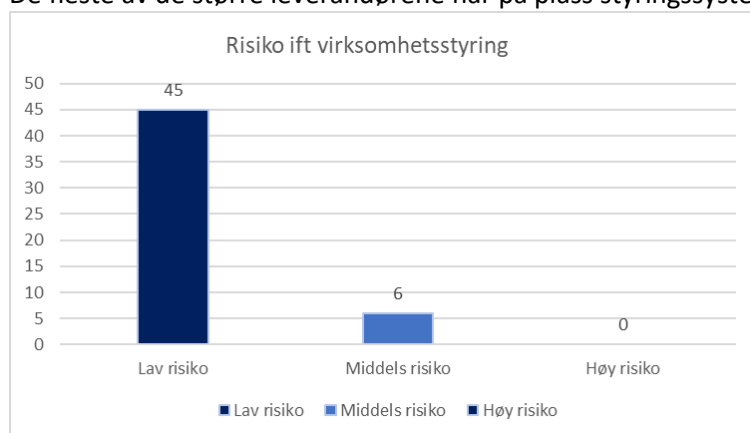
Risikoanalysene må betraktes som overordnede, da de er basert på begrenset informasjon. Spesielt gjelder dette klima og natur.

5.3 Virksomhetsstyring

Resultater fra risikoanalysen.

RISIKOANALYSE VIRKSOMHETSSTYRING			
Virksomhetsstyring	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	35	10	6
Leverandøren har styringssystemer, eks ISO 9001	30		13
Leverandøren har styringsmål	34		17
Leverandøren har utenlandske underleverandører	30		21

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål.

Risiko knyttet til virksomhetsstyring vurderes som lav risiko.

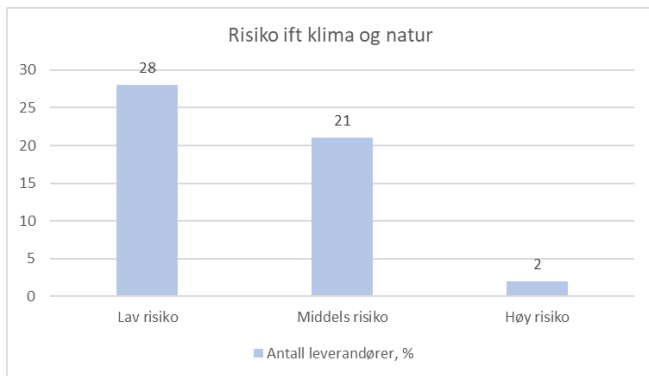
5.4 Klima og natur

Resultater fra risikoanalysen.

RISIKOANALYSE KLIMA OG NATUR			
Klima og natur	Antall leverandører		
	Ja	Delvis	Nei
Leverandøren har styringsdokumenter	41	2	8
Leverandøren har styringssystemer eks Miljøfyrtårn, ISO 14001	38	0	13
Leverandøren har styringsmål	38		13
Leverandøren har utenlandske underleverandører	30		21

Analysen omfatter alle leverandører og samarbeidspartnere med årlige leveranser > kr. 1 mill.

De fleste av de større leverandørene har på plass styringssystemer, styringsdokumenter og mål. Det er grunn til å anta at mål først og fremst er knyttet til reduksjon av egne klimautslipp, og i mindre grad indirekte klimautslipp (Scope 3) samt natur.

Risiko knyttet til klima og natur vurderes til lav/middels risiko.

Kvantifisering av risiko, spesielt hos underleverandører mht geografi, produktspekter og bruk av råvarer er imidlertid beheftet med stor usikkerhet. Et tiltak fremover blir å forsøke å kartlegge denne risikoen bedre i samarbeid med leverandører, samt å følge opp relevante og spesifikke mål.

5.5 Oppsummering og vurdering

Ut fra en totalvurdering, vurderes våre leverandører og samarbeidspartnere å ha en lav risiko ift virksomhetsstyring, og lav til middels risiko mht. klima og natur.